

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 144/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yli-insinööri Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö
- osastonjohtaja Janne Huhtamäki, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi
- tekninen johtaja Hannu Pellikka, A-katsastus Oy.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi katsastustoiminnan valvontamaksusta annettua lakia. Katsastustoiminnan valvontamaksun määrä laskettaisiin nykyisestä 2,90 eurosta 2,20 euroon. Maksu perittäisiin edelleen jokaisesta maksukauden aikana katsastustoimipaikalla suoritettusta, ajoneuvoliikennerekisteriin merkitystä kat-

sastuksesta ja jälkitarkastuksesta. Muutoksen tarkoituksena on päivittää valvontamaksu vastaamaan valvonnasta aiheutuvia alentuneita kustannuksia. Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan katsastustoiminnan valvontamaksun alentamista nykyisestä 2,90 eurosta 2,20 euroon. Maksu perittäisiin ajoneuvojen katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) mukaan jatkossakin jokaisesta maksukauden aikana tehdystä ajoneuvoliikennerekisterin merkitystä katsastuksesta ja jälkitar-

kastuksesta. Hallituksen esitys liittyy vuoden 2015 valtion talousarvioesitykseen (HE 131/2014 vp).

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo katsastustoimintaa nykyisin mm. suorittamalla käyntejä katsastusasemille, tekemällä ajoneuvoliikennerekisterin tietoihin ja vikatilastoihin liittyviä tarkastuksia sekä osallistumalla tienvarsitarkas-

tuksiin. Katsastuksia tehdään vuosittain yhteensä noin 3 300 000 kappaletta.

Liikenne- ja viestintävaliokunta on korostanut vuonna 2014 voimaan tulleiden katsastustoiminnan järjestämistapaa koskevien lakimuutosten käsittelyn yhteydessä (LiVM 13/2013 vp), että katsastustoiminnan valvonta ja valvonnan resurssit tulee jatkossa järjestää mahdollisimman tehokkaasti ja kattavasti.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto on etsinyt katsastustoiminnan valvontaan uusia ja aiempaa tehokkaampia toimintamalleja. Uusi valvontamalli keskittyy toimipaikkojen laatua mittaavan suorituskykymittauksen käyttöön, tilastolliseen laadunvalvontaan sekä valvontapalvelujen hankkimiseen ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Testiautotarkastuksia katsastusasemilla tehdään jatkossakin edelleen, mutta sen sijaan huomattavia kustannuksia aiheuttavan testirekan hankinnasta luovutaan. Valiokunta pitää tienvarsitarkastuksia erityisesti raskaan liikenteen osalta tärkeinä myös jatkossa.

Katsastustoiminnan valvonnan kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 7 329 000 euroa vuodessa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nykyisen katsastustoiminnan valvontamaksun maksukertymä on kuitenkin huomattavasti toteutuvia valvontakustannuksia suurempi. Uusilla toimintamalleilla ja kilpailutuksilla on saatu aikaan siinä määrin säästöjä, että valvontakustannukset ovat merkittävästi pienempiä kuin aiemmin arvioitiin. Erityisesti tämä koskee ulkopuolisten sopimuskumppanien toteuttamien tarkastuksen kustannuksia. Myös nykyisin katsastusorganisaatioilta edellytetty ISO

9001:2008-laadunhallintajärjestelmä vähentää saadun selvityksen mukaan viranomaistyön määrää.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä ja oikeasuuntaisena kehityksenä, että katsastustoiminnan valvonnan kustannuksia on saatu alennettua aiemmin arvioidusta tasosta ja valvontamaksua voidaan näin ollen laskea. Nykyisen valvontamaksun on arvioitu olevan noin 8 prosenttia katsastuksen keskihinnasta Suomessa, mutta katsastuksen hinnoissa on kuitenkin edelleen huomattavia alueellisia eroja. Valiokunta pitää asianmukaisena, että maksujen aleneminen näkyisi jatkossa myös kuluttajahinnoissa.

Valiokunta viittaa katsastustoimintaa koskevan sääntelyn uudistamisen yhteydessä ehdottamaansa ja eduskunnan hyväksymään lausumaan (LiVM 13/2013 vp) ja toteaa, että edelleen on hyvin tärkeää seurata ja arvioida katsastustoiminnan puolueettomuuden, riippumattomuuden ja muun asianmukaisuuden turvaamiseen liittyvien säännösten noudattamista ja vaikutuksia, markkinoiden sekä alueellisen palvelutarjonnan ja hintojen kehittymistä sekä raskaan liikenteen katsastusverkoston riittävyttä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kalle Jokinen /kok	Suna Kymäläinen /sd
vpj.	Osmo Kokko /ps	Raimo Piirainen /sd
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Janne Sankelo /kok
	Thomas Blomqvist /r	Eila Tiainen /vas
	Ari Jalonen /ps	Ari Torniainen /kesk
	Jukka Kopra /kok	Reijo Tossavainen /ps
	Merja Kuusisto /sd	Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.